

EEN GLIMP VAN DE OVERKANT

Inhoud

Woord vooraf	7
Het ongeluk	13
Het ziekenhuis	23
De operatie	29
Het herstel	41
Nawoord	55

Woord vooraf

Dit boekje is het geestelijke verhaal van een ongeluk, een ongeluk dat mij overkwam. Ik heb het geschreven omdat ik geen keus had. Het ongeluk bracht mij in het voorportaal van de dood en leidde mij naar een nieuwe Godservaring. Als ik er niet over had geschreven zou ik ontrouw zijn geweest aan mijn roeping om altijd en overal Gods aanwezigheid te verkondigen. Op mijn zoektocht naar God zijn boeken en artikelen belangrijk geweest, maar het was de inbreuk op mijn dagelijks leven die mij het goddelijk mysterie waaraan ik deel heb, het diepst openbaarde.

Een lange periode van eenzaamheid in een trappistenklooster, die een inbreuk was op een druk leven van doceren, de plotselinge dood van mijn moeder die een inbreuk was op de zeer sterke band met mijn familie, een confrontatie met de armoede in Latijns-Amerika die een inbreuk was op een redelijk comfortabel leven in het Noorden, een beroep op mij om met geestelijk gehandicapten te leven, dat een inbreuk maakte op een academische carrière, het verbreken van een diepe vriendschap dat een inbreuk was op een groeiende gewaarwording van emotionele geborgenheid — al dergelijke gebeurtenissen dwingen mij steeds weer mijzelf de vraag te stellen: waar is God en wie is God voor mij? Al deze inbreuken dienden zich aan als kansen om het normale patroon van het dagelijkse leven te doorbreken, banden te ontdekken die dieper gaan dan de vroegere waarborgen voor mijn fysiek, emotioneel en geestelijk welzijn. Elke inbreuk was voor mij een uitnodiging om op een

nieuwe manier te kijken naar mijn identiteit voor God. Elke inbreuk nam me iets af, elke inbreuk gaf me iets nieuws. Achter het succes van het doceren lag de innerlijke vrede van de eenzaamheid en de gemeenschap; achter de band met mijn moeder lag de moederlijke aanwezigheid van God; achter het comfort van Noord-Amerika lag de stralende lach van de kinderen van God in Bolivia en Peru; achter de academische carrière lag de roeping God te ervaren in hen, die naar lichaam en geest gebroken zijn; achter elke koesterende vriendschap lag de gemeenschap met een God die elk stukje van mijn hart vraagt. Kortom, achter de vele 'sociale schikkingen' die bijdragen tot een goed leven, liggen de vele mogelijkheden van een relatie met de God van Abraham en Sara, Isaak en Rebekka, Jakob, Lea en Rachel, met de Vader van Jezus, wiens naam Liefde is.

Deze talrijke inbreuken op mijn leven die mij 'naar de overkant' roepen, dwongen mij tot schrijven. Allereerst, heel eenvoudig, omdat schrijven voor mij de enige manier leek om de moed niet te verliezen in de angstaanjagende en vaak verwoestende inbreuk op mijn leven, mijn diepste zelf niet los te laten tijdens al die verhuizingen van bekende naar onbekende plaatsen. Het schrijven hielp mij om in heel die verwarrende situatie althans enigszins mijn gedachten bij elkaar te houden, om de bescheiden, leidende stem van Gods Geest beter te onderscheiden te midden van de kakofonie van stemmen die je afleiden. Maar altijd was er een tweede motief. Om de een of andere reden was ik de veronderstelling toegedaan dat schrijven dé manier was, om uit de pijnen en angsten van mijn vluchtig leven iets van blijvende waarde naar boven te halen. Elke keer als het leven mij vroeg een nieuwe stap naar een onbekend geestelijk gebied te

zetten, voelde ik een diepe innerlijke drang mijn verhaal aan anderen te vertellen — misschien uit behoefte aan kameraadschap, maar misschien ook wel vanuit een besef, dat het mijn diepste roeping is om te getuigen van die glimp van God, die ik mocht opvangen. Toen ik door een auto werd aangereden terwijl ik stond te liften, en me zelf spoedig daarna met de dood geconfronteerd zag, had ik meer dan ooit het gevoel dat het leven dat ik toen leefde, een leven voor anderen moest zijn. Nu ik weer gezond ben en in staat mijn verhaal te vertellen, voel ik dat deze inbreuk, die de laatste had kunnen zijn, mij nieuwe kennis van God gaf die in scherp contrast stond met wat ik tot nu toe had geleerd. En zo was er sterker dan ooit de behoefte om erover te schrijven en deze kennis, die ik niet alleen voor mezelf kan houden, eenvoudig aan te bieden.

Ik hoop en bid dat deze glimp van de overkant bemoediging en hoop zal geven aan mijn broeders en zusters die bang zijn om aan hun naderende dood te denken, of die er met angst en beven wel aan denken, maar nooit in vrede.

Het ongeluk

Twee herinneringen aan die gebeurtenis op een donkere wintermorgen, toen de achteruitkijkspiegel van een passerende bestelwagen mij in de rug raakte en me naast de weg tegen de grond smakte, blijven mij levendig voor de geest staan. Ik wist onmiddellijk dat ik een punt had bereikt waarna er geen weg meer terug is. Ik wist niet hoe ernstig ik gewond was, maar wel wist ik dat er een einde was gekomen aan iets ouds en dat er iets nieuws, tot nu toe ongekend, op het punt stond te verschijnen.

Toen ik daar langs die drukke weg lag en om hulp riep, wist ik vanaf het moment dat ik was geraakt ook, dat dit niet enkel maar een ongeluk was. Later zag ik heel helder hoe voorspelbaar, wonderbaarlijk en mysterieus voorbereid die hele gebeurtenis was. Op dat ogenblik was mijn eerste zorg dat er hulp kwam, maar toch realiseerde ik mij dat er, zoals ik daar langs die weg lag, iets ongewoon 'goeds' aan het gebeuren was.

Het was een drukke week geweest, vol kleinigheden waarvan er niet één nu echt verschrikkelijk belangrijk was. Toch namen ze elk uur van mijn tijd in beslag en ik was er echt moe van en er enigszins geprikkeld door geraakt. Er leek nooit ruimte te zijn om in contact te treden met mijn eigen innerlijke bron. Maar er was één duidelijke uitzondering. Men had mij gevraagd Hsi-Fu, een zwaar gehandicapte Chinese jongen van veertien jaar, te helpen en hem 's morgens klaar te maken voor school. Nathan en Todd die Hsi-Fu gewoonlijk hielpen, waren op retraite en ik was blij dat ik

hun plaats kon innemen. Eigenlijk voelde ik mij wel bevoorrecht dat ik nu de gelegenheid had om dicht bij Hsi-Fu te komen. Hsi-Fu is blind, niet in staat te spreken of te lopen en heeft ernstige lichamelijke misvormingen. Hij is echter zo vol leven en liefde, dat zijn nabijheid mij helpt in aanraking te komen met datgene wat het leven echt voedt. Als ik hem in bad doe, zijn tanden poets, zijn haren kam en zijn hand leidt wanneer hij probeert wat voedsel op zijn lepel te krijgen en naar zijn mond te brengen, ontstaat er een veilige intimiteit, een rustige band, een ogenblik van echte vrede, bijna zoals tijdens een uur van meditatie. De maandag-, dinsdag- en woensdagmorgen had ik al besteed aan dit routinewerk met hem en ik keek er verlangend naar uit om weer bij hem te zijn. Hsi-Fu woont in het zogenoemde 'Corner House', in de benedenstad van Richmond Hill, vijf minuten rijden van het huis waar ik verblijf. Die donderdagmorgen was ik vroeg wakker en toen ik door het raam keek, zag ik dat de aarde in een glimmende ijsvlakte was veranderd. Het was zonneklaar dat ik die halve mijl van huis naar Yonge Street niet met de auto kon afleggen. De modderige weg was nu meer geschikt om erop te schaatsen dan om erop te rijden en de auto nemen betekende dat je in de sloot zou belanden.

Mijn collega Sue, op weg naar het ochtendgebed toen ik op het punt stond te vertrekken, zei: 'Je moet de auto niet nemen, het is onmogelijk.' Ik zei: 'Nee, nee, ik ga lopen, het is pas zes uur en ik kan er gemakkelijk tegen zeven uur zijn.' Sue antwoordde: 'Henri, ga niet, het is veel te gevaarlijk. Bel Corner House, ze vinden wel een oplossing voor Hsi-Fu.' Precies op dat moment voelde ik diep in mij verzet om te laten schieten wat ik zo graag deed. Sue drong aan: 'Ga niet.' Maar ik hield

koppig vol: 'Dat kan ik niet doen. Ik heb het beloofd.' Dus ging ik en begon over de hard bevroren weg richting Yonge Street te schuifelen. Lopen bleek moeilijk en op een bepaald punt gleed ik uit en viel voorover. Maar ik bleef tegen mezelf zeggen: 'Doorlopen. Je redt het. Laat je niet dwarsbomen door een beetje ijs.' Het motief was nu niet meer louter dienstbaar te zijn, maar het verlangen mezelf te laten zien dat ik een kleine taak kon vervullen, en het zelfs nog sterkere verlangen mij Hsi-Fu door niemand te laten afnemen, althans deze week niet.

Toen ik Yonge Street bereikte, zag ik dat ik er een kwartier over gedaan had om er te komen. Ik stak de weg over en begon zuidwaarts naar Richmond Hill te lopen. Ik begon me heel angstig te voelen onder het lopen. Auto's schoten voorbij en ofschoon de weg zelf ijsvrij leek, waren de berm en de bermen heel gevaarlijk. Ik strompelde verder en dreigde weer te vallen. Toen ik bij het Pionier benzinstation was realiseerde ik mij dat het al half zeven was en dat ik nooit op tijd in Corner House kon zijn. Op dat ogenblik reed een kleine vrachtwagen met twee mannen erin het tankstation binnen. Ik besloot hun te vragen mij te helpen. Ik klopte op het raam en toen de man naast de chauffeur het raam naar beneden draaide, zei ik: 'Goede morgen, kunt u mij misschien meenemen naar de benedenstad. Ik moet daar om zeven uur zijn en met al dat ijs op de berm van de weg haal ik het niet. Het is maar drie minuten rijden.' De chauffeur boog zich naar mij toe en zei: 'Nee, we kunnen u niet helpen. We zijn net hier om het tankstation te openen. We hebben geen tijd.' Ik besloot het nog eens te proberen: 'Luister, het is maar een paar minuten en ik ben huiverig om met al dat ijs langs de weg te lopen. Kunt u me niet helpen, alstublieft? Het kost

u niet veel tijd.' Maar het antwoord bleef hetzelfde: 'Het spijt me, we hebben geen tijd.' Ik voelde me kwaad worden en er kwam een vreemd verlangen in me op om deze mannen te dwingen mij te helpen. Dus zei ik: 'Ik moet echt daarginds zijn — ik wees met mijn hand — waar je die toren ziet en ik red het niet als u me niet helpt. Er is hier niemand die u op dit ogenblik nodig heeft.'

De chauffeur startte zijn auto en reed achteruit de parkeerplaats op terwijl hij zei: 'Sorry, we hebben geen tijd. We moeten de zaak openen.' Ondertussen draaide de passagier het raampje dicht en ze lieten me staan. Plotseling voelde ik me verschrikkelijk kwaad. Deze twee voor mij volmaakt vreemden waren mijn vijanden geworden. Ik voelde verontwaardiging, ja zelfs een woede-uitbarsting in een duistere hoek diep in mijn binnenste. Ze hadden me verkeerd begrepen, opzij geschoven, afgewezen, alleen gelaten. Een gevoel als van een kind dat in de steek is gelaten, schoot door mij heen. Terwijl ik door de berm in de richting van de weg liep, wist ik dat ik voorzichtig moest zijn, maar ik was het niet. Ik ploeterde verder terwijl auto's met verblindende koplampen de één na de ander voorbijsnelden. Nu was ik helemaal vastbesloten op tijd te zijn. Ik zou dat koppel wel eens laten zien dat ik het zonder hen kon, dat ik hen niet echt nodig had, dat andere mensen meer meelevende tonen dan zij en dat per slot van rekening ik gelijk en zij ongelijk hadden.

Toen ik het verkeer op de weg naderde, draaide ik mij naar de naderende koplampen, stak mijn rechterhand op en wees richting benedenstad Richmond Hill. De ene auto na de andere dook op uit de ochtendniveaus en reed mij voorbij. Ik dacht aan al die mannen en vrouwen die in hun lege wagens comfortabel naar hun werk reden en chagrijnig

ging ik me afvragen waarom niemand mij scheen op te merken of enige neiging om te stoppen vertoonde om mij dat kleine eindje dat ik nog te gaan had, mee te nemen. De twee vijanden waren er velen geworden.

Een vreemde dubbelzinnigheid had mij in haar greep. Mijn verstand zei me duidelijk dat het in deze omstandigheden absoluut niet reëel was te verwachten dat een passerende chauffeur me zou zien, zich zou realiseren dat ik hulp nodig had, zou stoppen en me meenemen naar de benedenstad. Zelf zou ik zeker niet in staat zijn dat allemaal te doen wanneer ik om halfzeven in de morgen van een ijsskoude dag naar mijn werk reed. Ondanks dat was er tegelijkertijd die innerlijke woede, het sterker wordende gevoel van afgewezen te zijn, die innerlijke schreeuw: 'Waarom rijden jullie mij allemaal voorbij, negeren jullie mijn smeekbede en waarom laten jullie mij alleen staan langs de weg?' Mijn inzicht in de absurditeit van mijn verwachtingen doorkruiste mijn vreemde boosheid.

Uiteindelijk besloot ik dan maar te voet verder te gaan, de enige manier om in het Corner House te komen. Ondertussen was het wel later geworden en de kans om nog tegen zeven uur bij Hsi-Fu te zijn was verkeken. En zo begon ik boos, verward, nerveus en met het gevoel een dwaas te zijn Yonge Street af te lopen. Ik hoorde de stem van Sue zeggen: 'Henri, het is veel te gevaarlijk.'

Toen gebeurde het: iets raakte mij, een vreemd, donker geluid trok door mijn lichaam, ik voelde een scherpe pijn in mijn rug, struikelde en viel op het wegdek, terwijl ik probeerde het uit te schreeuwen. Ik zag mezelf denken: 'Zou de chauffeur die me geraakt heeft, me hebben opgemerkt of rijdt hij door alsof er niets is gebeurd?' Maar ook een andere gedachte kwam in me op, veel dieper en

veel sterker: 'Alles is veranderd. Niets van al mijn plannen doet er meer toe. Het is afschuwelijk, pijnlijk... maar misschien wel heel goed.' De woorden van Sue hoorde ik weer: 'Het is te gevaarlijk, veel te gevaarlijk.' En toen was er niets. Daar lag ik nu, hulpeloos langs de kant van de weg. Het gevoel dat ik helemaal niets meer kon, die machteloosheid maakte me niet bang. Het was alsof een sterke hand me had tegengehouden en me had gedwongen tot de een of andere vorm van een noodzakelijke overgave.

Zoals ik daar lag, probeerde ik de aandacht van de twee pompbedienden te trekken, maar zij waren te ver weg om me te zien of te horen. Toen kwam er tot mijn verrassing een jonge man naar mij toe rennen. Hij boog zich over mij heen en zei: 'Laat mij u helpen. U bent gewond.' Zijn stem klonk heel aardig en vriendelijk. Hij zag eruit als een beschermengel. 'Een passerende auto moet mij hebben aangereden,' zei ik, 'ik weet zelfs niet of de chauffeur het gemerkt heeft.' 'Ik was het,' antwoordde hij, 'ik raakte u met de rechter buitenspiegel en ik ben meteen gestopt om u te helpen... Kunt u opstaan?' 'Ja, ik denk het wel,' zei ik en met zijn hulp kwam ik overeind. 'Wees voorzichtig,' waarschuwde hij, 'heel voorzichtig.' Samen liepen we naar het benzinstation. 'Ik heet Henri,' zei ik. 'Ik ben Jon,' antwoordde hij, 'ik zal proberen een ambulance voor u te regelen.' We gingen het pompstation binnen en Jon zette me op een stoel en greep de telefoon.

De twee bedienden keken van een afstand toe, maar zeiden niets. Na een minuut werd Jon ongeduldig: 'Ik kan er niet door komen bij de ambulancedienst. Ik zal u zelf maar naar het Central Hospital brengen.' Terwijl hij wegging om zijn auto te halen, belde ik Sue om haar te vertellen wat

er was gebeurd. Een minuut later waren we op weg. Toen ik uit het rechter raampje keek, zag ik de verwrongen spiegel en realiseerde ik mij hoe hard ik was geraakt. Jon was duidelijk geschokt. Hij vroeg: 'Waarom stond u langs de weg?' Ik wilde niet te veel uitleggen, maar zei: 'Ik ben priester en leef in een gemeenschap met geestelijk gehandicapten. Ik was op weg naar mijn werk in een van onze huizen.' Met merkbare ontsteltenis in zijn stem zei hij: 'Mijn hemel, ik heb een priester aangereden. O God.' Ik mocht Jon en probeerde hem wat te troosten. 'Ik ben je heel dankbaar dat je me naar het ziekenhuis brengt en als ik beter ben, moet je onze gemeenschap komen bezoeken.' 'Ja, graag,' zei hij, maar zijn gedachten waren elders.